

Főszerkesztő: Hodossy Gyula

Vezető szerkesztő:

Petres Csizmadia Gabriella,

Petres Sándor

Örökös munkatárs: Turczel Lajos

A szerkesztőbizottság elnöke:

Fibi Sándor

Tagok:

Bárczi Zsófia, Hrbáček Noszek Magdaléna,

Kalácska József, Klemen Terézia,

Krippel Éva, Novák Mónika,

Pázmány Annamária, Szokol Dezső

Nyomdai előkészítés:

Václav Kinga, Gyenes Gábor

Nyomja:

Press Group s.r.o, Banská Bystrica

Kiadja:

Katedra Alapítvány

Felelős kiadó:

Hodossy Gyula

Elérhetőség:

Katedra Alapítvány

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 903 724 781

E-mail: katedra@katedra.skHonlap: www.katedra.sk

Bankszámlaszám: 1014769018/1111.

Laprendelés:

Lelkes Renáta, marketing@liliumaurum.sk,

00421 903 724 781

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kisebbségi Kulturális Alapja, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kulturális és Sportminisztériuma.

FOND NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

KATEDRA

mesanlık

ročník XXV., 6. číslo, február 2018

Vydavateľ:

Nadácia Katedra,

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)903 724 781

IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 • EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu

a športu Slovenskej republiky.

Realizované s finančnou podporou Fondu

na podporu kultúry národnostných menšín

Náklad: 2500 ks

REDAKCIA / SZERKESZTŐSÉGÜNK:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.

Palác Duna Palota, Galantská cesta

658/2F, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)903 724 781

Honlap: <http://www.katedra.sk>E-mail: katedra@katedra.skkatedra.szerkesztoseg@gmail.com

Minden jog fenntartva.

Kéziratokat nem őrzünk meg

és nem küldünk vissza.

NAGY CSILLA

BB

A kedvenc város lehetne egy olyan hely, amit az ember régről és igazán jól ismer. Mint a szülőváros, vagy a hely, ahol felnőtt. És lehetne olyan terület is, ahol csak átutazó, ahol – mint Walter Benjamin flâneurje – anélkül figyel meg épületeket, utcákat, passzázsokat és jeleneteket, hogy a részesevé válna azoknak. Az utóbbi, ritkán felkeresett városokat könnyű megszeretni – a helyek kicsit úgy működnek, mint az emberek, a megismerés kezdetén szinte csak a jó dalukat mutatják. Az előbbit, a szülőhelyet pedig a megszokás okán tudjuk akceptálni, elfogadni – már leváltunk róla, a hozzá való viszonyunkat szükségszerűen az idegenség szervezi, mégis vannak olyan történetei, mozzanatai, amelyeket nem tudunk megtagadni, amelyek meghatározóak számunkra, kitörölhetetlenül.

Azonban amikor megkaptam a felkérést, más helyek jutottak eszembe. Városok, ahol hosszabb-rövidebb ideig éltem, élhettem. Amelyek lefednek, illetve megrajzolnak egy-egy életszakaszt. Az ilyen városok alakzatai, hálózatai, dinamizmusai úgy működnek, hogy abba akarva-akaratlanul bármikor vissza tudsz illeszkedni. Mintha mindig is ott lettél volna, mintha el sem jöttél volna onnan. Elutazni oda szinte csak egy ugrás az időben. Hazatérni néha pedig, egy, természetes, kisebb traumával is felér.

Nekem valahogy Besztercebánya ilyen.

Életrajzi adalék, mondjuk, az lehetne, hogy 2011 és 2016 között a budapesti Balassi Intézet vendégtanári programja keretében a Bél Mátyás Egyetem Hungarisztika Tanszékén magyar nyelv és kultúra szakosoknak irodalomtudományt tanítottam.

Besztercebánya Balassagyarmatról 110 kilométer. Ha van útitársam, 90 perc vita, irodalomtörténetről, -elméletéről, a posztmodern irodalom stratégiáinak megszámlálhatóságáról... Ha nincs útitársam, 90 perc vezetéstechnikai gyakorlat, át a kürtösi hágón, Kékkő után a szerpentinben, Zólyom külvárosán, 20 km az R1-n, majd a belváros a Garam mentén, az Urpin lábánál, végső nekilendülés, kézfékes indulás a sorompónál a Ružován, és fel, a hegy tetejére.

Heti három nap. Hivatás és munkakör harmonizál. Szlovák város, idegen nyelvi közeg. Le a hegyről, még egy domb, a jogi kar kollégiumának apartmanja, kilátás a völgyre, a völgyben a városra. Újra lefelé, 15 perc séta, a sarkon sárga épület, a börtön (volt, hogy valaki rózsaszín szívecskéket festett rá), tovább jobbra, parkoló, itt vannak a várromok, a temető, a Mátyás-ház, a Mária-templom, a barbakán, a régi városháza (ma galéria), a piac, a ferde óratorony, Slovenská Reštaurácia, erdőigazgatóság, Peierberger építész névjegye, Červený Rak, Bethlen-ház, Bél Mátyás szülőháza. És íme, a zöld sétálóutca (egyszer láttam, hogy nem lefestik, hanem leterítik azt a réteget, mintha szőnyeg lenne).

Azt a réteget, amely a kedvenc város lehetne, egy olyan hely, amit az ember régről és igazán jól ismer. Mint a szülőváros, vagy a hely, ahol felnőtt. És lehetne olyan terület is, ahol csak átutazó, amit csak a bé-k, a B betűk kötnek össze, akár épp a város határát jelző táblán, mélyebben, sekélyesebben. Újragondolva, vagy épp kitörölhetetlenül.

Balassagyarmat, Besztercebánya, vagy épp Banská Bystrica...